

Pracovná skupina pre lesníctvo, 23. novembra 2020

Zhrnutie správy zo zasadnutia:

Predseda António Paula Soares (PT, CEPF), predseda skupiny CDG pre lesníctvo.

Nová stratégia EÚ v oblasti lesníctva

Sekretariát predstavil prezentáciu Nová stratégia EÚ v oblasti lesníctva, ktorú Európska komisia predniesla počas skupiny CDG 24. 11. 2020. Tá zmieňuje dobu platnosti súčasnej stratégie EÚ v oblasti lesníctva (do konca 2020) a zmienku v Oznámení o Zelenej dohode pre Európu. (Celá prezentácia je súčasťou zápisu v českom jazyku.)

Prezentácia zmieňuje aj závery Rady z 10. 11. 2020, v ktorých Rada okrem iného vyzvala Komisiu, aby zaistila konzistentnosť a súdržnosť politík EÚ týkajúcich sa lesov po roku 2020, a opätovne pripomenula, že treba posilniť novú, vyváženú a posilnenú stratégiu EÚ v oblasti lesníctva po roku 2020.

Ďalej prezentácia hovorí o správe Európskeho parlamentu o Európskej stratégii v oblasti lesníctva z 11. 9. 2020 a aktuálnom stave procesu prípravy stratégie, ktorá je v gescii DG AGRI, DG ENVI a DG CLIMA. Komisia zverejnila 30. 10. 2020 plán (Roadmap), pripomienky k tomuto plánu je možné zaslať do 4. 12. 2020. V ďalšom kroku Komisia vyhlási verejnú konzultáciu, prístupnú 12 - 13 týždňov. Stratégiu v oblasti lesníctva plánuje Komisia zverejniť v prvom štvrtroku 2021.

Sekretariát sa kriticky vyjadril k veľkému zdržaniu celého procesu a preto spolu s CEPF poslali spoločný list predsedníčke Komisie. K vlastnému zverejnenému plánu sekretariát uviedol, že obsahuje niekoľko pozitívnych prvkov: stratégia bude stavať na udržateľnom lesnom manažmente (SFM), bude podporovať adaptáciu lesov na zmenu klímy, bude zaisťovať inovácie a propagáciu nových výrobkov, ktoré nahrádzajú fosílné materiály a ktoré účinne prispievajú k novej a klimaticky neutrálnej spoločnosti. Pozitívny je aj dôraz na školenia a tvorbu pracovných miest. Niektoré aspekty plánu Komisie sú však nejasné alebo nemajú jasný rozsah - týkajú sa cieľov zalesňovania, konzervácie a obnovy. Nie je celkom jasná rola a podpora SFM, chýba aj účel obnovy a konzervácie. Chýba odkaz na kritériá a zásady Forest Europe pri zmienke o SFM, chýba motivácia pre vlastníkov a správcov lesov a odkazy na politiky EÚ, ktoré sú pre lesy v EÚ kľúčové. Ďalej bude treba vyjasniť text Komisie: *„Stratégia prijme opatrenia na zamedzenie alebo nápravu neudržateľných postupov. Stratégia sa bude snažiť znížiť stratu lesného porastu.* Podľa sekretariátu by mala Komisia viac zohľadniť stanoviská Rady a Parlamentu.

Podľa IT reprezentanta je nutné poznať presný výklad a preklady týchto významov do všetkých európskych jazykov. AT zástupca pripomenul, že treba zdôrazňovať, že lesníctvo tvorí „zelené“ pracovné miesta vo vidieckych oblastiach. PT reprezentant vyjadril obavy z toho, že pripravovaná stratégia je iba doplnkom stratégie pre biologickú rozmanitosť. Je potrebné zabrániť tomu, aby jediným výsledkom bola väčšia administratívna záťaž a namiesto väčšieho priestoru na vlastné riadenie lesov sa budú majitelia a správcovia lesov venovať administratíve a podávaniu správ. RO reprezentant súhlasil so zástupcom PT.

Vykonávanie stratégie EÚ v oblasti biologickej rozmanitosti do roku 2030: pracovná skupina Lesy a príroda

Sekretariát predstavil koordinačnú skupinu Lesy a príroda, ktorá má o. i. pomôcť s koordináciou diskusií s členskými štátmi a zúčastnenými stranami, napomáhať Komisii pri príprave

legislatívnych návrhov. Hlavnou úlohou skupiny je vypracovať písomné odporúčania týkajúce sa postupov v oblasti lesného plánovania, obhospodarovania a využívania pôdy na podporu biologickej rozmanitosti a ekosystémových služieb a odporúčania ako zlepšiť využitie fondov EÚ na podporu týchto praktík. Skupina už zasadala trikrát. Počas rokovaní prebehlo mnoho reakcií a diskusií, 7 štátov na dotazníky neodpovedalo (medzi inými aj SK), nový dátum zaslania odpovedí je 16. december. Štvrté zasadnutie skupiny je naplánované na koniec januára.

V diskusii FR reprezentant upozornil, že treba zohľadniť náklady na riadenie lesov. AT reprezentant informoval o DE štúdii, podľa ktorej plnenie cieľov stratégie pre biodiverzitu bude mať značné dopady na lesníctvo v EÚ (pokles ťažby dreva až o 40%). To by znamenalo pre vlastníkov lesov a celý drevospracujúci priemysel veľké riziko, EÚ by musela importovať veľké množstvo dreva, čo by spôsobilo ďalší tlak na biodiverzitu v štátoch, odkiaľ by drevo pochádzalo. Podľa SL reprezentanta sa treba opýtať Komisie, kto bude vyplácať kompenzácie vlastníkom lesa a odkiaľ budú tieto prostriedky pochádzať.

Správa o mapovaní a hodnotení ekosystémov a ich služieb (MAES)

CEPF reprezentantka informovala o správe posudzujúcej ekosystémy pokrývajúce celkovú rozlohu EÚ a morských oblastí EÚ. Finálna verzia správy zverejnená na jeseň, podľa reprezentantky CEPF, nie je pre lesný ekosystém taká zlá, ako sa očakávalo. Nevyriešené otázky hodnotenia sa týkajú úmrtnosti stromov vyvolanej suchom a teplom, búrok, tlaku invazívnych nepôvodných druhov, lesných škodcov, parazitov, napadnutí hmyzom, erózie pôdy, organického uhlíka v lesoch a dostupnosti výživy. Reprezentantka na záver vyzvala na účasť na webinári dňa 14. 12. 2020, ktorý organizujú CEPT, Copa a Cogeca, Eustafor. Jednou z tém bude práve správa o posúdení ekosystému EÚ.

Smernica o obnoviteľných zdrojoch energie (RED II): pokyny ku kritériám udržateľnosti pre bioenergiu

Smernica RED II splnomocňuje Komisiu na prijatie vykonávacích aktov do 31. 1. 2021, ktorými stanoví operatívne pokyny ohľadom dôkazov na preukázanie súladu s kritériami stanovenými v odsekoch 6 a 7 čl. 29 smernice RED II. Okrem toho plánuje Komisia vypracovať nezáväznú pokyny k novým kritériám pre poľnohospodársku biomasu s cieľom uľahčiť harmonizované vykonávanie v celej EÚ. Komisia plánuje zverejniť pokyny do konca tohto roka. Paralelne zvažuje Komisia zmeny v smernici RED II. Podľa sekretariátu by základom na overovanie kritérií udržateľnosti mali byť ustanovenia SPP, ktoré sú založené na podmienenosti a ekoschémach, nie je treba vytvárať dodatočné kritériá.

Cieľový plán EÚ v oblasti klímy do roku 2030: úloha lesov

Zástupkyňa ELO prezentovala obsah oznámenia Zvýšenie cieľov Európy v oblasti klímy do roku 2030, ktoré Komisia publikovala 17. 9. 2020. Na to, aby EÚ dosiahla klimatickú neutralitu do roku 2050, je podľa Komisie potrebný rastúci objem prepadu uhlíka, k čomu by malo prispieť lesníctvo. Dôležité je, že oznámenie zmieňuje ako dôležité nástroje dosiahnutia uhlíkovej neutrality právne predpisy a politiky v oblasti energetiky (smernica RED II), smernicu o energetickej účinnosti a nariadenie o správe energetickej únie a opatrenia v oblasti klímy. Menej pozitívne je podľa zástupkyne zameranie sa iba na ukladanie uhlíku v drevených výrobkoch.

Podľa FR reprezentanta treba prijať globálny prístup a obhajovať rolu všetkých aktivít v rôznych oblastiach.

Stratégia prispôbenia sa zmene klímy

Európska komisia má v prvom štvrtroku 2021 prijať novú stratégiu EÚ na prispôbenie sa zmene klímy, ktorá ma zintenzívniť snahy o zvýšenie odolnosti voči zmenám klímy. Komisia vyhlásila

verejnú konzultáciu, ktorá bola prístupná do 20. 8. 2020. Copa a Cogeca do nej prispeli svojím stanoviskom, že poľnohospodári a vlastníci lesov a ich družstvá sú odhodlaní dodržiavať Parížsku dohodu a prispievať k plneniu cieľov udržateľného rozvoja OSN.

Rôzne

Predseda informoval o voľbe predsedníctva skupiny CDG, kde podal ako jediný kandidatúru na post predsedu. Na pozície podpredsedov boli predložené 3 kandidatúry, organizácie podporili predĺženie mandátu súčasného predsedníctva.

Ďalej informoval o návrhu stanoviska skupiny CDG k Európskej zelenej dohode, na ktorom sa zhodli všetky zastúpené organizácie, okrem organizácie Via Campesina, ktorá sa hlasovania zdržala. Z tohto dôvodu stanovisko nebolo prijaté. Preto požiadali DG AGRI o zmenu pravidiel. DG AGRI informovalo, že zdržanie sa hlasovania nie je dôvodom na odmietnutie stanoviska (k tomu je nutný aspoň 1 hlas proti). Bohužiaľ, konkrétne k stanovisku skupiny CDG k Európskej zelenej dohode Komisia uviedla, že už je neskoro na jeho predloženie.